U. B. BERGEN
1611.45
Ms. 1568 I f 35

1. mars 1943.

Nyhetene til og med lørdag.

Det som naturlig nok har opptatt det norske folk i denne uken er bestemmelsene om alminnelig arbeidsmobilisering. Det er ikke et isolert norsk tiltak, men et ledd i nasistenes plan om å arbeidmobilisere hele Europa. I Hellas har den tyske øverstkommanderende gitt mobiliseringsordre til alle menn mellom 16-45 år. Fredag kveld ga den nasistiske protektor i Tsjekkoslovakia ordre om mobilisering. Butikker og fabrikker kan stenges, og de mobiliserte sendes hvor som helst i Europa. Tyskerne vil forsvare seg fanatisk til siste slutt, sa protektoren. I Frankrike har alle offiserer og menige i den demobiliserte hær fått ordre om å oppgi sine adresser innen tre dager. Siden demobiliseringen i november i fjor har offiserene gjemt seg.

Øksnvad uttalte om arbeidsmobiliseringen i Norge at møtet i Oslo var en tro kopi av det i Sportspalasset. Tyskerne har nå funnet et nytt navn på Quisling. De kaller ham Hassableiter. En må være forberedt på rene uhyggeligheter og ikke stole på løfter, for om Quisling gir løfter, er hanute av stand til å holde ded. Terboven aksentuerte sterkt nok i talen sin at så mer enn noensinne er det han personlig som er herre i Norge. Han tar aldri i betenkning å ofre sprellemannen sin, Vidkun Quisling, når han synes det passer seg eller for å redde sitt eget liv. Quisling er en feig hund, men Terboven er det enda mer. Øksnevad sluttet med å si: Nordmenn i Norge vet selv best hvordan de skal handle i en gitt situasjon. Et er sikkert: Dette skritt fra tysk side er det siste og ytterste tyskerne kan ta. En svensk avis skriver om arbeidsmobiliseringen at loven medfører radikale forandringer i Norges sosiale liv, men det er ikke av økonomiske grunner nordmennene er imot den. De hater å hjelpe landets undertrykkere. "Dagens Nyheter" skriver at Quisling har skiftet mening fra den ene dag til den annen tidligere. Han må pent gi etter for sine tyske herrer. De svenske jernbaner vil ikke bli tillatt brukt til tvangssendelser. "Svenska Dagbladet" skriver at bare truselen om den strengeste straff får nordmennene til å gå med på denne loven. Tvangsarbeid har alltid vært dyrt og dårlig, og det vil også bekrefte seg denne gang når resultatene blir lagt fram.

Østfronten.

På 25-årsdagen for den røde hær ga Stalin følgende dagsordre: Krigen skal bringes til avslutning i 1943, men betingelsen er at England og Amerika legger skuldrene til. Maisky gjentok Stalins ord i London. Videre lød dagsordren: De tyske tropper skal ikke drives ut av Russland, de skal tilintetgjøres dersom de ikke legger ned våpnene. Det ble gitt ordre om at gueriljakrigen skal økes betraktelig nå under tyskernes retrett. Siden tyskerne gikk inn over Russland grenser har Tyskland, dets allirte og vasallstatene mistet 4 mill. mann. Herav faller en million alene på de siste 4 månedene, derav 700.000 falne og 300.000

fanger. Russerne har erobret 7.000 tanks, 4.000 fly og 17.000 kanoner. Russland selv harx hatt forferdelige tap, men Russland har flerdobbelte krefter å supplere med og blir støttet av meget produktive allierte, slik at det kan øke sin slagkraft i flere år framover, mens Tyskland snart er å rekne som uttappet.

Det blir nå kjempet hårdt mellom Stalino - Taganrog - Mariopol i det østre Donetzområdet. På fangne tyskere er det funnet papirer med ordre om at Stalino og Krematorskaia må gjenerobres for enhver pris. Ved Krematorskaia gjorde russerne et kup. De overrumplet en tysk avdeling og utslettet den fullstendig. Ved Taganrog har russerne trengt inn i fiendens forsvarsstillinger, ifølge lørdagsnyhetene. 50 km. fra Mariopol er tyske motangrep slått tilbake. 1 panserdivisjon ble ødelagt. Russerne står 40 km. fra Novorisisisk som er omringet. I det vestre Donetzområdet ble tyskerne slått tilbake under et 2 dagers slag. De mistet 1.000 mann. Russerne støter fortsatt fram på bred front mot Dnjepr. De står 45 km. fra Dnjepropetrowsk. Russiske militærledere i Moskva er klare over at det blir hårde kamper ved Dnjeprstillingene, som vil bli forsøkt holdt til det ytterste for å hindre russerne i å nå Ungarns og Romanias grenser. Sovjetarmeen rykker hurtig fram i Ukraina. Den er kommet ca. 130 km. vest for jernbanen Kursk-Charkow. N.v. for Charkow rykker russerne fram og har tatt tettbebodde strøk. Russerne rykker også fram mellem Kursk og Orel. 3 tyske pinnsvinstillinger og Malparchangelsk er erobret. I den sistnevnte byen blev der tatt stort bytte, blandt annet ca. 2000 hester. S.V. for Orel er et viktig punkt erobret, og det russiske presset mot Orel er sterkt øket. Svære kamper er igang nord og sør for byen. Vest for Wellikui-Luki er Russerne begyndt ny offensiv. Etter at de hadde åpnet kampen med 4000 kanoner, gikk de til angrep og brøt igjennem de tyske stillingene på bred front. I Nordishavet har russiske ubåter senket 1 transportskip og et forsyningskip, og i Svartehavet er 2 tyske forsyningsskip senket.

U.S.A. har henvendt sig til Finnland og sagt at Finnland ikke må støtte en nasjon som har overfalt Europa. Tiden er nå gunstig for avsluttningen av en seperatfred.

Luftkrigen i Vest.

Bremen var hovedmålet for de Brittiske luftangrep natt til Mandag. 2 broer som tidligere er ødelagt, men på det nermeste klare til atter å tjene som traffikklinjer, blev pånytt brukker. Natt til torsdag blev Wilhelmshafen bombet av brittiske fly. Ingen fly gikk tapt. Natt til fredag blev Nurnberg angrepet av britene. Forsvarerne blev helt overveldet av den kollosale bombelast. 9britiske maskiner gikk tapt, og 2 tyske jagere blev skutt ned. Britiske fly angrep også vest-Tyskland og la ut miner i fiendtlige farvann. Senere blev nord-og vest-Tyskland angrepet av store amerikanske bombefly. 3 tyske jagere ble skutt ned utenfor den engelske kyst. Køln ble angrepet natt til lørdag. Det var det 113. angrepet mot byen. I de siste 8 mndr. er 1/2 mill. tonn vrakgods kjørt bort fra den. Amerikanske flygende festninger angrep i dagslys Wilhelmshafen. De møtte kraftig motstand, og 7 flygende festninger gikk tapt. Britiske bombefly angrep i dagslys mål i Frank-

rike, bl. a. Dunquirke. De senket 4 fiendtlige skip utenfor den Nederlandske kyst. En norsk patrulje ødela en Foche-Wolf maskin og skadet andre uten selv å lide tap. Etter operasjonene savnes 5 britiske fly. I det siste året er det gjennemsnittlig sluppet 15o tonn bomber over tyskland pr. dag.

Midtøsten:

I Midt-Tunis ble 8 tyske framstøt med panseravdelinger ved Gorher-passet slått tilbake forrige søndag. Fra mandag middag ble det ikke gjort noget nytt forsøk , og onsdag ble det meldt at de allierte nå har hele initiativet i Tunis. Britiske tropper erobret Kassarineområdet , der det ble tatt mange fanger og stort by bytte. Torsdag ble meldt at tyskerne blir drevet tilbeke i midt-Tunis. De allierte rykker fram mot nord og nordvest. I Sbeiba-området rykker de allierte fram, og tyskerne i dette avsnittet er på flukt, sterkt forfulgt av de allierte styrkene. Lørdag het det i meldingen at de allierte forfølger fienden i midt-Tunis. Alle lokale tyske angrep var slått tilbake med store tap for tyskerne. Den 8. arme har fortsatt hatt framgang langs kysten mot Maretlinjen, og lørdag besatte fortropper stillinger like sør for den uten å møte større motstand. En av BBCs medarbeidere som er med den 8. arme skriver at troppene venter med lengsel på at kempene skal bryte løs. General Wilson, den britiske øverstkommanderende i den nære orient har fra Kairo utstedt en dagsbefaling, hvori det heter at den 1o. britiske arme i Syria må være beredt til avgjørende innsats. Broadhurst er utnevnt til ny flymarskalk i Tunis. Han er de alliertes yngste flymarskalk.

Også i midtøsten har det vært livlig flyvirksomhet, bl.a. er mål i Italia angrepet gjentatte ganger. Neapel ble angrepet natt til fredag av tunge amerikanske bombefly med god virkning. Ellers er mål på Kreta, Sardinia, Sicilia og i Tunis angrepet med stort hell. Ved de siste dagers luftkamper har tyskerne tapt så mange m maskiner at de nå unngår sammenstøt med det allierte fly. På 3 døgn senket britiske fly 15 skip, deriblant 4 transportskip, 3 forsyningsskip, 2 kryssere og 2 bevoktningsfartøyer.

Det fjerne østen:

I Burma har det vært nye britiske framstøt, og i Burma-Hyunanområdet har det vært stor kinesisk framgang. En japansk lastebåt er senket utenfor Burmakysten, og ved Raboul ble det notert fulltreffer på en stor japansk krysser.

Balkan. Jugoslaverne har erobret byen Konitsa, 8o km. fra Adriaterhavet. Der er voldsomme kamper igang.

2o grekere ble skutt tirsdag som reprisalier for at et tysk vaktmannskap ble funnet drept. 13 franske gislerble skutt samme dag.

Churchill er operert for et halsbrekk. Alt gikk bra.

8o norske sykepleiersker er tvangsrekvirert fra Akers Sykehus til tyske sykehus.

Kronprinsessen Märtha mottok tirsdag på vegne av Norge for Norway 7 fly, hvorav 4 var [illegible] amerikanere.

Nyhetene søndag aften.

Britiske bombefly angrep mål i vest-Tyskland i gårnatt og la ut miner i fiendtlige farvann. 1 fly gikk tapt. I 56 timer har det vært sammenhengende luftangrep over vest-Tyskland. I går angrep britiske og amerikanske bombefly Brest og andre mål i Frankrike. Dunquirke og Cherbourg ble bl.a. angrepet. Alle bombflyene vendte tilbake. 4 allierte jagere savnes. 2 tyske jagere ble skutt ned over Dunquirke. I en artikkel i en Londonavis heter det at luftangrepene er begynnelsen til den virkelige invasjonsforberedelse.

I midt-Tunis presser de allierte seg fram på andre siden av Kasserineavsnittet. I sør-Tunis har Montgomery inntatt nye stillinger sør for Maretlinjen. Tallet på de tysk-italienske ubåtene i det vestlige Middelhav har aldri vært så stor som nå. En hel ubåtflåte gjorde forsøk pa å nå inn på en konvoi, men denne var så sterkt beskyttet av ledsakerskip og så sterkt bestykket selv at ikke et eneste skip ble rammet. Derimot ble 4 ubåter senket og noen skadet. Det lyktes imidlertid et par ubåter å ramme to skip utenfor algiersk havn, men begge skipene nådde inn til denne og leverte folk og last. I spansk Marokko har det vært overfall på franske borgere. General Giraud har sagt fra til de spanske myndigheter at dersom dette ikke opphører, vil han ta represalier.

Det russiske kommunikeet melder om voldsomme kamper i Donetzområdet. Flere tyske motangrep ble slått tilbake. Under et angrep av russiske fly mot en tysk flyplass ved Drjepr ble 18 tyske fly ødelagt på bakken. I Vorosjilovgradområdet og vest for Kursk og Charkow har russerne hatt framgang. Flere landsbyer er tatt. I Kaukasus tok russerne 4 landsbyer i går. Det er nå 100 dager siden den russiske offensiven tok til. På denne tiden er den 6. tyske arme tilintetgjort ved Stalingrad, tyskerne drevet tilbake fra Kaukasus og en rekke viktige byer erobret, f.eks. Rostow, Voronesj, Vorosjilovgrad, Charkow og Kursk. Kommunikkeet søndag fra Moskva oppgir videre at 1 fiendtlig destroyer er senket i Barentshavet.

Det er utstedt mobiliseringsordre i Østersjølandene. Den ble utstedt av den tyske Reichkommissar. "Gøteborg Handels-og Sjøfartstidende skriver om den norske arbeidsmobiliseringen at en regjering som griper til slike metoder handler på grensen av sine muligheter.

Det svenske utenriksdepartement har mottatt en protest fra den britiske regjering p.g.a. at det på svenske skipsverfter blir bygd tyske trålere. Disse skal brukes til marinevemed, og denne byggingen er forbudt ved internasjonal lov. Den svenske regjering har tatt protesten under alvorlig overveielse.

På torget i Stavanger er det grad flere skyttergraver, likeens langs kystlinjen på Jæren. Her er det også bygd steinmurer. I Trondheim går det kabler til alle broer slik at disse kan sprenges i tilfelle av invasjon.

Bernt Balchen, vår berømte flyger i det amerikanske flyvåpen, er tildelt krigsmedaljen for sin innsats undervto farlige flygninger, hvorunder han reddet et antall offiserer på et isberg ved Grønnland.

Rondahl Grieg ga i tilleggsprogrammet en livfull skildring av de norske flygeres liv på Island. Han har vært blant dem i ½ år.